

Rasy świń: porównanie użytkowości rozplodowej, tucznej i rzeźnej

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 11 grudnia 2015

W Polsce w fermowym chowie najczęściej utrzymywane są rasy Wielka Biała Polska (WBP) i Polska Biała Zwistoucha (PBZ). Porównanie użytkowości rozplodowej, tucznej i rzeźnej świń pozwoli ustalić celowość tego wyboru.

Polska Biała Zwiśloucha posiada wspaniały instynkt macierzyński, a porody zazwyczaj przebiegają prawidłowo.

Knurki rasy WBP charakteryzują się najwyższymi dziennymi przyrostami i dość cienką warstwę słoniny. Zawartość mięsa w tuszy, jak na rasę typowo mateczną (w hodowli kładzie się głównie nacisk na użytkowość rozrodczą), również kształtuje się na bardzo dobrym poziomie. **Polskie Białe Zwiślouchy** mają natomiast odrobinę **lepsze parametry rozrodu**. Nie zmienia to faktu, że jednocześnie PBZ i WBP mają świetne predyspozycje genetyczne do użytkowania rozrodczego i wykorzystania ich w krzyżowaniach poprawiających cechy mateczne innych ras.

Liczba prawidłowo rozwiniętych sutków wpływa bezpośrednio na liczbę odchowanych prosiąt.

Najgorsze parametry tuczne, rzeźne i rozrodu cechują rasę Puławską. Świnie tej rasy są bowiem objęte programem ochrony zasobów genetycznych. Pochodzą od prymitywnych ras świń, wyhodowanych na terenie Polski. Jednak gorsze wskaźniki użytkowości nie oznaczają, że świnia ta nie posiada żadnych zalet. Wręcz przeciwnie, **walory smakowe i jakość mięsa** są znacznie lepsze niż PBZ czy WBP, ta rasa świń jest w dodatku znakomicie **przystosowana do polskich warunków klimatycznych**, w związku z czym jest bardziej odporna i charakteryzuje się znakomitą zdrowotnością i długowiecznością. Świetnie nadaje się również do chowu ekstensywnego, z dostępem do wybiegów, dla gospodarzy np. chcących wytwarzać wędliny długo dojrzewające.

W Polsce bardzo często wykorzystuje się do krzyżowań rasy **Duroc i Pietrain**, obie z nich są typowo ojcowskimi rasami, o dobrych wskaźnikach tucznych i rzeźnych.

Mieszańce międzyrasowe nie powinny być poddawane dalszemu procesowi rozrodu.

Świnie **Pietrain** charakteryzuje znakomita mięsność, nazywana jest rasą „czteroszynkową”. Ma wysoki udział wyrębów w tuszy i najcieńszą słoninę. Pietrain mają jednak jedną wadę – są dosyć delikatne, **wymagają dobrych warunków utrzymania i wysokiej zawartości białka w paszy**, aby osiągać wysokie przyrosty.

Bardzo dobre efekty odnosi **krzyżowanie międzyrasowe** świń, szczególnie w przypadku osiągnięcia dobrych cech użytkowości dotyczących tuczu ras ojcowskich. Krzyżówka rasy **Hampshire i Duroc** daje mieszańca o najwyższych dziennych przyrostach masy ciała.

Wysokie przyrosty dzienne nie zależą tylko od genetyki, ale również od prawidłowych warunków utrzymania, żywienia, dobrostanu oraz jakości odchowu.

Hodowcy często zapominają, że potomstwo pochodzące z krzyżowań międzyrasowych **nadaje się tylko do tuczu, ale nie do dalszej reprodukcji**. Należy pamiętać, że efekt wybujałości mieszańców nie podlega dalszemu dziedziczeniu. Co oznacza, że jeśli otrzymane potomstwo po krzyżowaniu międzyrasowym posiada bardzo dobre cechy użytkowości tucznej – np. cienką słoninę, czy użytkowości rozrodczej – np. ma dużo prawidłowo funkcjonujących sutków, **może nie przekazać tej cechy na swoje potomstwo**.

W Polsce w chowie fermowym dominują rasy **PBZ i WBP**, ponieważ według ocenianych stad świń mają jedne z najlepszych wskaźników rozplodowych. Bardzo dobrym rozwiązaniem dla poprawy użytkowości tucznej i rzeźnej będzie również zastosowanie krzyżowania międzyrasowego, z wykorzystaniem rasy **Duroc lub Pietrain**.

Pamiętajmy jednak, że rozród to nie wszystko. Aby ujawnił się cudowny świński genotyp, musimy przede wszystkim zadbać o prawidłowe warunki utrzymania oraz zbilansowane żywienie.

Porównanie użytkowości rozplodowej, tucznej i rzeźnej świń. Na podstawie www.polsus.pl/hodowla/rasy.